

Horățiu Mălăele:

„Numai în șușe mă mai întâlnesc cu poezia”

De ce ați ales profesia de actor?

Mai mult din întâmplare. Nenorocirea face că, atunci când am hotărât eu să devin actor, eram extrem de nepregătit, neavând de fapt nici un fel de tangență cu teatrul. Învățasem câteva poezii din bucuria mea de a citi. Eram, de alt-

minteri, versuri arhicunoscute din Minuleascu, din Sorescu, din Baranga; mai găsisem niște poezioare în „Urzica”. Un repertoriu teribil de subțire! Am avut însă șansa de a cunoaște un extraordinar profesor de la Institut - e drept că tocmai renunța la catedră -, Victor Moldovan. Îi

port un fidel respect fie și numai pentru faptul că a avut mare încredere în talentul meu. M-a ajutat să schimb un pic repertoriul - nu cine știe cât, pentru că timpul până la examenul de admitere era scurt - și așa am devenit student.

Ați urmat politica pașilor mărunți sau v-ați trezit dintr-o dată vedetă?

Spectacolul de diplomă al clasei noastre, Pălăria florentină, prezentat la Studioul Casandra, era destul de reușit. Eu jucam Fadinard și am avut succes. Am plecat, după absolvire, la Piatra Neamț și, de unde mă așteptam ca totul să fie măcar ca în producția din anul IV, m-am trezit distribuit de Cătălina Buzoianu într-un rol care nici măcar de figurație nu putea fi numit; eram un fel de mașinist care trebuia să împingă un pom pe scenă în timpul spectacolului Tinerețe fără bătrânețe, o dramatizare după basmul lui Petre Ispirescu „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte”. Mica vedetă care devenisem după Pălăria florentină era uluită de această întâmplare. Totuși, m-am ambiționat și, după câteva repetiții preliminare - în care se putea deja vedea ce aveam de gând să fac eu cu copacul acela -, Cătălina Buzoianu s-a hotărât să schimbe distribuția. Așa că am obținut un rol adevărat, pentru care am și luat un premiu de interpretare (unul chiar esențial). N-aș putea spune că am urmat politica pașilor mărunți; a fost mai degrabă un soi de „hodoronc-tronc”!

Statutul de vedetă vă aduce numai satisfacții sau implică și unele neajunsuri?

Te obișnuiești destul de repede cu celebritatea, apoi simți cum devine, cu încetul, un viciu. E ca fumatul sau ca alcoolul: te-ncurcă puțin, dar îți face și mare, mare plăcere.

Nu vă „fură” intimitatea?

Nu, pentru că oricum ai grijă ca intimitatea ta familială să nu fie

foto: Profoto

atinsă. Cât despre viața ta publică... prin natura profesiei de actor ești de la început declarat o persoană publică și te comporți ca atare.

Asta nu vă împiedică să fiți prezent și în multe spectacole de divertisment, în „șușe”. Nu vă minimizează, nu vă uzează astfel de apariții?

Nu, nicidecum. Un individ care vrea să devină student la UATC este obligat să spună câteva versuri și, în final, un monolog. Însă după examenul de admitere nu te mai întâlnești aproape deloc cu poezia. Eu sunt un mare iubitor de poezie și singurul loc în care mă pot exprima și prin intermediul ei este această așa-zisă șușă.

Asta nu presupune și unele compromisuri, nu vă cere să faceți, de pildă, unele concesii prostului-gust?

Eu mă aflu acolo numai ca actor. Am un moment al meu, care nu presupune nici măcar obligația de a ști ce fac ceilalți. Dacă socotesc că ceea ce fac eu este bine, ajunge.

Este cumva aceasta o modalitate de a pătrunde mai ușor și mai repede în economia de piață? Vă „vindeți” numele, celebritatea?

Nu știu dacă îmi „vând” numele, dar, cu siguranță, rămâne bucuria mea de a comunica și prin intermediul poeziei cu publicul. Nu pot refuza o astfel de posibilitate. Dacă ar exista șanse de a mă exprima astfel și în afara acestor spectacole ușoare, le-aș accepta.

Ce v-a atras spre regie?

Nu sunt regizor profesionist și nu intru în concurență cu nimeni. Realizez doar niște spectacole pe care mi le asum în întregime, fără să mă afecteze în vreun fel părerea criticilor. Spectacolele făcute de mine sunt însăși viața mea.

Deși sunteți un actor mai ales de comedie, știu că de multă vreme visați să jucați Hamlet...

Nu sunt atras în mod special de acest rol, dar mi s-a propus de mai multe ori. S-ar putea ca, la un moment, dat să cedez.

De când vă pasionează rolurile de dramă?

Dintotdeauna. Sunt considerat un actor de comedie și pentru că am apărut deseori în această ipostază la televiziune - e adevărat, în lucruri mai mult sau mai puțin izbutite. Dar ca să ajungi în vârful muntelui trebuie să o iei uneori la vale. Nu mă socotesc a fi un actor eminent de comedie. Dimpotrivă. Mai mult, mă gândesc că acest gen nu e deloc facil, cum deseori se presupune. Pentru a face o comedie bună e nevoie de multă muncă, de un anumit tempo, de o strategie specială, de un gând aparte și foarte precis conturat.

Alături de Cristian Șofron în *Puricele* de G. Feydeau la „Nottara”, în regie proprie

foto: Dan Vatamaniuc

Are publicul vreun rol în faptul că apăreți mai mult în comedii? Puricele se joacă de câțiva ani cu casa închisă.

Puricele este una dintre cele mai reușite piese de gen, scrisă de către unul dintre cei mai mari comedio-grafi. E greu de presupus un insucces când ai un text bun și o distribuție pe măsură.

Considerați că acum este o perioadă fastă pentru teatru?

Socotesc că ne aflăm către finele unei perioade de criză, ce trebuie însă căutată nu înăuntrul, ci în afara teatrului, fiind vorba mai ales despre o criză a publicului. Pe de altă parte, există și foarte multe spectacole cel puțin ciudate. Se lucrează haotic. Eu cred, și am mai spus-o, că e nevoie de o personalitate puternică - așa cum s-a întâmplat prin anii '60 cu Liviu Ciulei - care să găsească o soluție de revitalizare a teatrului, să-i dea un scop. Acesta nu trebuie căutat în obsesiva dorință de noutate. Aș vrea să mă refer la spectacolul realizat de mine cu *D'ale...* la Teatrul „Nottara”; deunăzi, mă întreba cineva ce „noutăți” aduce față de montările anterioare. Noutatea constă în faptul că nu aduc nimic nou. Motivul esențial pentru care am ales această piesă este că voiam s-o pun în scenă în modul cel mai clasic cu putință. Conservator, dacă vreți. A vrea să fii modern cu orice preț a devenit periculos.

De ce titlul spectacolului este D'ale...?

Am făcut niște modificări în text, am

introdus câteva replici din alte scrieri caragaliene, am scos altele din piesă și am crezut că este o dovadă de bun-simț să-i schimbăm titlul câtă vreme nu mai era vorba chiar despre textul inițial.

Ați lucrat la D'ale... și cu mulți studenți. Nu credeți că învățământul artistic este din ce în ce mai mult în suferință? Nu aveți impresia că se „nasc” tot mai puține vedete?

S-ar putea să fie așa. Undeva trebuie găsită o explicație. Am văzut, de pildă, un spectacol foarte bun, la Teatrul de Comedie, cu *Iluzia comică*. De ce era bun? Pentru că avea coerență, avea stil, era unitar. Astfel de calități lipsesc multor spectacole. Or, dacă un actor este derutat de o viziune regizorală incoerentă, el încearcă să se salveze apelând la un rol realizat anterior și cu care s-a întâmplat să aibă succes. Evident că asta duce la babilonie: jucând fiecare în felul său, se pierd relațiile, se pierde firul poveștii. Iată de ce cred că numai un profesor de școală superioară de teatru poate înarma actorul pentru astfel de situații învățându-l toate stilurile de joc, arătându-i ce trebuie să facă în asemenea împrejurări.

Dacă nu mă înșel, ați fost pentru puțină vreme și profesor. De ce ați renunțat?

Am predat cursuri de actorie la Universitatea Hyperion doar un an. Am renunțat din lipsă de timp. Îmi pare rău.

Marinela Țepuș